

BARCELONA 27 MAIG 1892

Èra pagesa sencilla
 del poble de Colibató,
 y ara s'erveyx á un senyor
 que la mira com á filla.

CRÓNICA

En Ricci ha mort!
¿Vostés lo coneixian
á n' en Ricci?

¡Pobret! Ell no podia cuynar
bonas cols perque may havia prés
l' ofici de cuyner, pero era 'l goig
y la delicia del art encarnat en
una estrella de brillants per las
moltas pessetas que cobra, de co-
lors y notas de dolsor per los tri-
nos qu' enlayra.

¡Pobre Ricci! Ell era l' enam-
rat de la Patti, la sublim diva que

ab sos cants fá la competència als àngels.

Los que cregan que l' amor d' aquesta encantadora
dona es tot per en Nicolini, s' equivocan.

Are tot s' ha sapigut.

Lo verdader amor de la Patti era Ricci.

Desde la seva mort, per ella no hi ha alegria.

Sos cants no son tan dolsos.

Sas riellas son fingidas.

La única veritat de sa existència son las sevas llá-
grimas.

L' art está de dol perque una de sas columnas s'
enderroca.

Y Ricci no tornarà

Lo seu son es etern. Descansa per sempre.

¡Que guapo qu' era! ¡Quin bigotet mes rexinxolat
portava! ¡Quin cos mes coquetó era 'l seül! ¡Quin cor
mes sensible tenia!

Tot lo carinyo y l' amor ardent d' aquesta dona era
per Ricci.

¡Pobre! Ha mort d' una lesió orgánica del cor, se-
gons parer de... sábis facultatius que la Patti tenia
sempre vora 'l llit del malalt.

Tots los cuydados, totas las atencions, tots los ali-
ments, tot ha sigut inútil.

Moltas vegadas la sublim artista se col·locava vora
'l seu amor y vinga cantar y mes cantar per veure si
'l reanimava... Inútil tot.

Per distréurel millor, li feya cantar árias per en
Nicolini... També inútil.

¡Oh, destí cruel!

La fiera Parca havia senyalat ab sas descarnadas
mans á aquella víctima, y res ha sigut prou potent, pe-
ra ablandiria.

Ricci, lo adorat Ricci ha abandonat aquest mon de
monas, deixant postrada en lo mes inconsolable dolor
á la dona que tant l' estimava.

Los triunfos de la diva ja están amargats y sa in-
marcesible glória ennuvolada per la negror de tanta
pena.

¡Lo qu' es l' amor ardent!

¡Lo qu' es la passió boja!

¡La idolatria lo qu' es!

Lo entranyable carinyo que la Patti tenia á Ricci,
aquest afortunat sér que sapigué conquistar son cor
ab beneplácit d' en Nicolini, era tan inmens com lo
dolor que avuy sent per la pérdua de son sér estimat.

¡Pobre Ricci! Ditzós d' éll que podia rebre *impune-
ment* los mimos y petóns d' aquesta incomparable dona.
Ditzós éll mil vegadas que podia tornarlosi devant
del seu propi espós que á la cuenta no tenia *cielos* del
rival que li robava la meytat, dich, la meytat, tot lo
cor de sa muller, perque la Patti no s' amagava de dir
en alta veu que Ricci era 'l seu únich consol....

Fins alguna vegada cantant en lo teatro se li havia
escapat lo nom del seu adorat Ricci

¡Pobre gós!

Tan bufó qu' era peladet de mitj cos en avall y ab
un plomerèt á la punta de la qua.

¿Lo conexian vostés?

Era molt mono.

Semblava un mico.

DOCTOR GERONI.

LA FORSA DEL VAPOR

FAULA

Lo tap d' una caldera volgué un día
venjarse del vapor que la cremava,
aprensantlo bo y tant com ne podia
la forsa del vapor fer hudolava.
Quan per lo foch mogut, no trigá gayre
á exclatar lo vapor ab forsa impía
y tirá 'l tap enlayre.

Será tatxat de neci y de imprudent
lo qui vulgui fer torsa la corrent.

FERNANDO GARCÍA ALVAREZ.

Joch de paraulas

Cinch garrins plens de garrons,
fills d' un foll vell d' Altavilla,
en un mur, moro, mirant
estavan, com s' establia
la constitució constant
d' un remey que no 'n morían.
La gent junta girant jonchs,
fent dels fideus fins farina,
tanta tontería intenta,
que 'l rey, enfadat, s' enfla
á un piló plá de la plassa
y diu déu cops ab veu viva:
—Ja sabéu, sébas, qu' un sabi,
company de puny y de pinyas,
sent cobart ha descubert,
un medi módich ab mida
de desfer'ns sols fent fins bons
del doló qu' á dolls dolía,
per tot partit apartat
dels vols de la vella vila.
¿Voiéu veure al brau hebréu?
Donchs entreune trenta á dintre,
en lo mur moro miréu,
vesteix bata de batista,
sempre está abstret y entristit,
mitj motxo, matxucant mitja....
¡tan cara qu' era la cura
y are de barata admira!

MAYET.

¿ACEPTAS?

A MON DISTINGIT AMICH ANTONI MÀS

Ets la flor dels sarauhistas,
de las criadas lo terror,
lo buixí de las modistas...
No crech que fes mes conquistas
don *Jaume* 'l Conquistador.
Tens *morenas*... que pateixen
y que 't portan amor gran,
y tens blanques que 't daleixen
y que per tot te segueixen
com si fossis un imán.
Ab una mirada sols
ja pots tenir per segu
que no 't resisteix ningú...
Vamos, Tonet; lo qu' es tú,
tens mes donas, que no vols.
No sè si ho fá 'l teu bigoti,
refilat en desmasia,

ó la teva fesomia
que sembla talment que exploti
de plaher y d' alegria.
Lo cas es que simpatisas
ab lo foch de tas miradas
ab solteras y casadas,
planxadoras de camisas,
y ninyeras y criadas.
Mil vegadas he volgut
imitar lo que tú fás,
pero, noy... no n' he sabut.
Pot ser ho fá 'l bigotás
que com tú, may he tingut.
No m' ha faltat afició...
M' he comprat un barret *hongo*,
un nou vestit; un bastó,
y... pastillas de sabó

de los *Principes del Congo*.
Y quan jo m' hi propassat,
que han sigut moltes vegadas,
casi sempre, m' he trobat
ab donas, que m' han clavet,
un carrer de bofetadas.
Are... digas, amich meu:
¿Me vols dir, en nom de Deu,
com ho fas per conquistar
tantas donas sens parar?
Dígam 'ho, si no 't sab greu.
No caldrá que m' escarrassi
y per mí tot serán ditxas.
De las conquistas que fassi
te juro per sant Pancrassi
que anirén tots dos... á mitjas.
LLUIS SALVADOR.

Galeria de Celebritats.

Ab aquest títol y ab tamanyo propi
pera ferne un álbun especial, s' ha publi-
cat una escullida col·lecció de personali-
tats artísticas en la que hi constan, entre
altras, las senyoras Duse, Borghi-Mamo,
Tetrazzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de Gonzalez, Alverá, Martínez (Joana), García (Fabiana), Martínez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallès y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damas), Botarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rossell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions sens augment de preu.

SUICIDI (¡?)

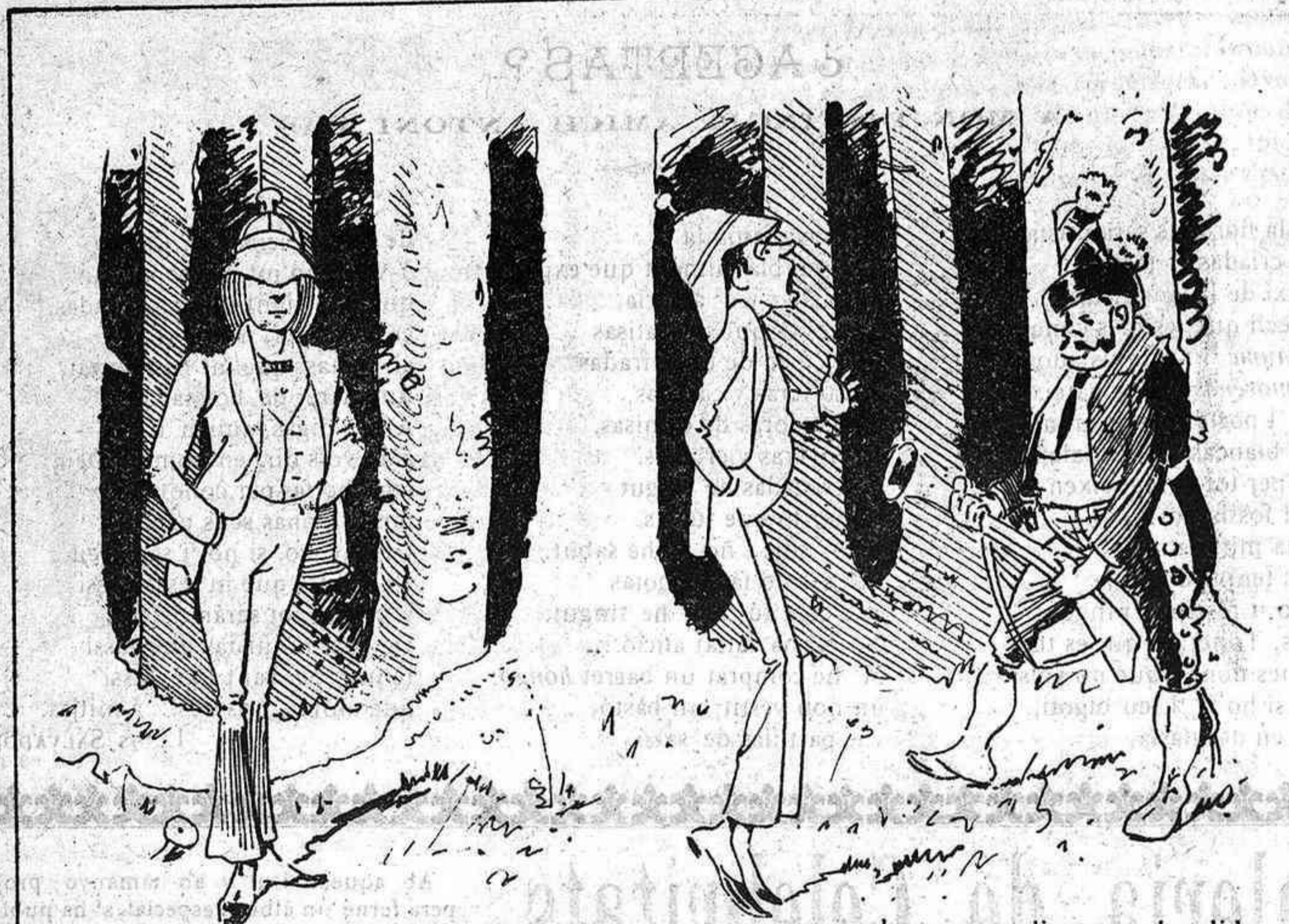
Una nit de molta fosca,
(¿eh qu' aixó ja es novelesch?)
y que feya un vent molt fresch
no sentintse ni una mosca,
jo tranquil me passejava
per lo carrer d' Amargós,
quan un crit molt horrorós
que del altre mon semblava
que sortís, me feu parar;
y esperant si 's repetia
pera veure d' ahont sortia
atent me posí á observar.
Desseguida un altre crit
mes esgarriós encare,
seguit d' un de:—¡Mare, mare,
que se 'm mor lo meu marit!,—
feu que 'l vigilant toqués,
assistència demanant,
y que als tochs del vigilant
molta gent comparegués.
Sabent que los crits sortían

d' un balcó del segon pis
de la escala vintisis,
allí tots se dirigían.
Quan al pis vam arribar
obrí la porta una vèl'a,
y al veure la escena aquella
tothom se va horroritzar.
A terra espaternegant
un pobre home que finia
y, abressat á n' éll, tenia
la seva esposa plorant.
La vella, que per lo vist
era la sogra de l' home,
feya mes cara de broma,
que no pas lo posat trist,
Y habentla algú interrogat
sobres lo que allí passava
contestá que l' hi semblava
qu' éll s' havia suicidat.
Prompte várem sapiguer
los motius que 'l van induhir

á matarse, al descobrir,
entre sas mans un paper.
Deya aixó:—Sent un infern
ma casa, puig que ab la sogra
un rato tranquil no 's logra,
y buscant descans etern,
he decidit suicidarme
sens demanarne permís,
y á un altre mon trasladarme
hont puga viurer felís.
Aixís evito una guerra,
que 'ns portaria un conflicte
molt gran... ¡Ahl 'l cos del delicta
lo trobaran per 'qui terra.

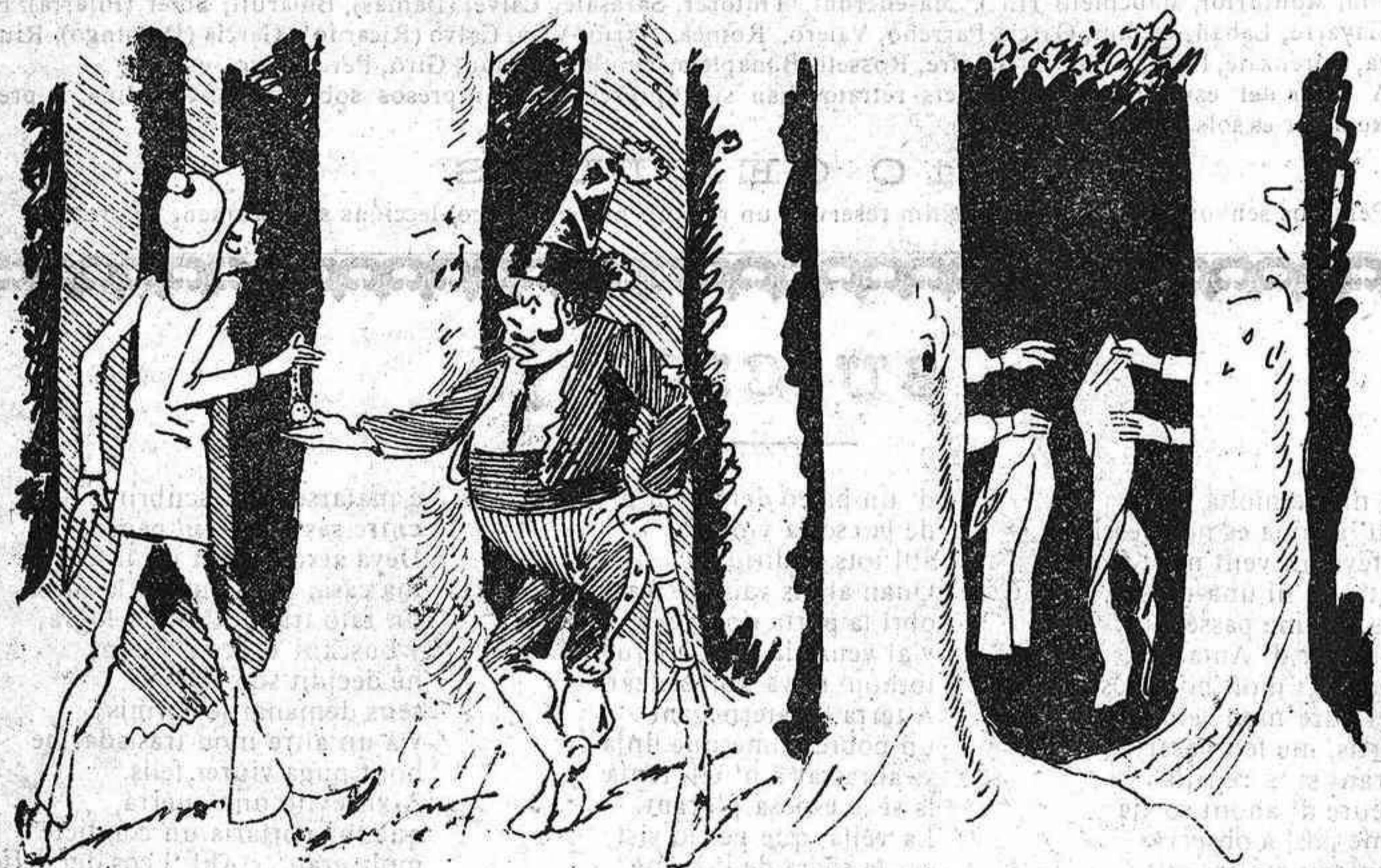
En un recó de la sala
tenint encara 'l cap blanch
fumejava la *cigala*
d' un *quartelero* d' estanch.

Ego SUM.

Mister Llark se passeja per Sierra Morena

quan de prompte li surt un bandido que trabuch en má

l' hi fá esquixá 'ls quartos y 'l relotje

y lo consabut cambi de roba

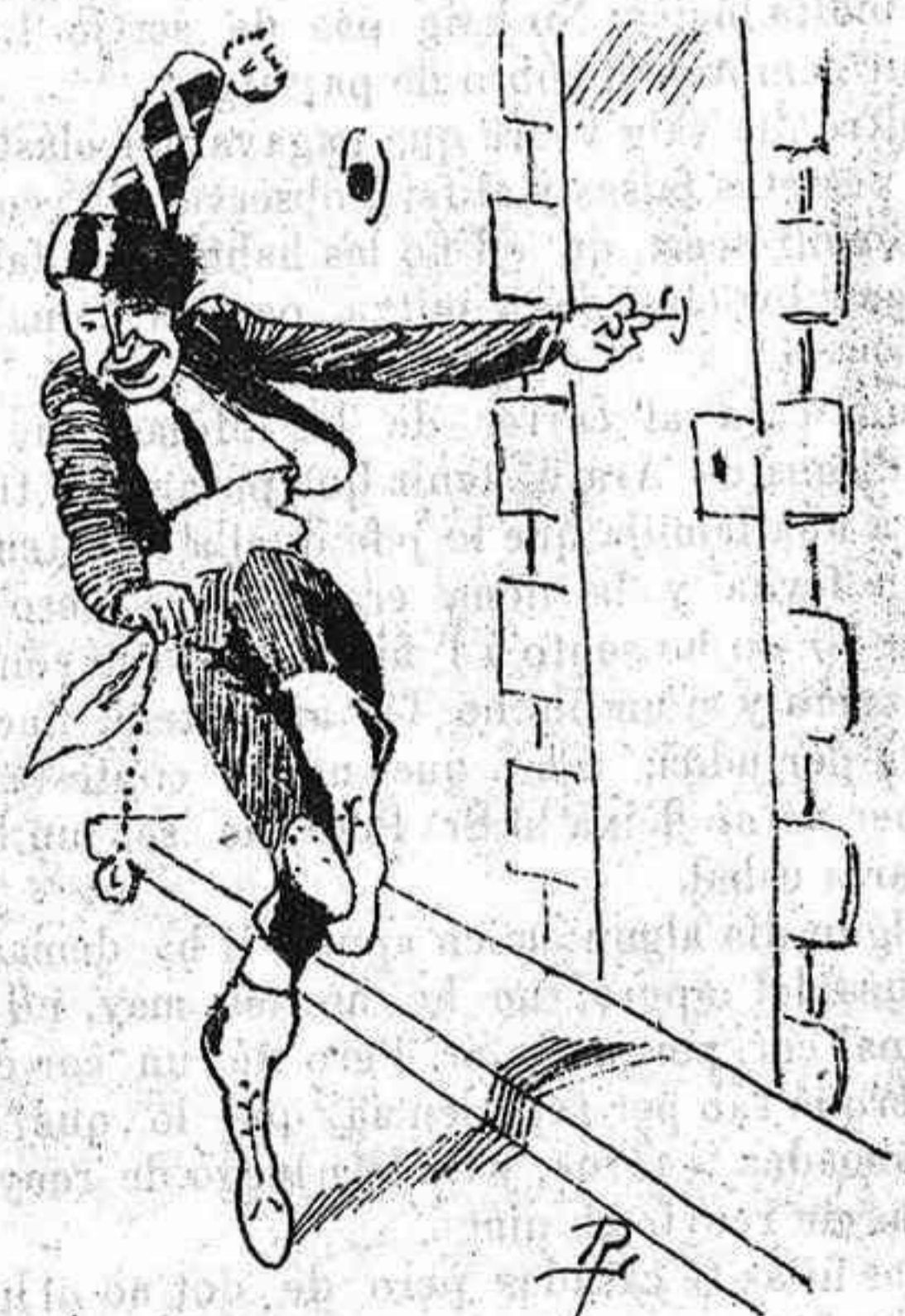
quedant transformat lo Mister en bandido y lo bandido en Mister

després de lo qual queda en llibertat l' inglés.

Pero ¡Oh sorpresa!

dintre la roba del bandido hi troba los diners y 'l relotje robats.

UN HOME DE BE

Lo Sr. Pere es un home de be. Ja podeu preguntarho á tothom.

Si 's tractava de canonisar-lo y lo sant Pare prengué informes, estigan segurs que no podrian ser mes satisfactoris.

Es rich, cada dissapte reparteix al menos tres centas pessas de dos céntims als pobres, total sis pessetas que los vehins las hi darián á n' éll con tal de no veurer

aquell aixám de gent qu' interromp lo pás dels transseunts, ab sos trajos bruts y abigarrats.

Cada diumenge va á missa ab la senyora y quatre fills que van al devant de la parella, á tall de gastadors.

Lo día que va morir son pare, lo bisbe va concedir no sé quants mils días d' indulgèncias á tots los que anessin á oir las missas de perdó.

Es vritat que té una querida fixa y moltas d' altrás de ambulants, pero es lo Sr. Pere, y hasta en sos actes impurs, hi posa un sello d' honestitat. La seva dona no 'n sab rés porque sab portarho, y si bé la querida estrena mols trajos, també 'ls estrena la seva dona y si té fills d' estranquis, també los han tingut molts reys de l' antigüetat y hasta de las épocas modernas.

Lo seu ofici es deixá dinés á ral per duro, pero com aixó es un conveni entre lo qui deixa y qui pren, lo Sr. Pere té la consciència ben tranquila, porque, com diu éll, jo no deixo pas los diners per forsa.

Alguna vegada li ha passat que tenint en lo tranvía los deu céntims á la má, lo conductor no 'ls hi ha cobrat y ha fet lo viatge de franch... y com també diu éll ab molta lògica: No haig pas de ser jo 'l qu' haig de tenir compte del cobro de passatges.

L' altre día vaig veure que pagava uns elástichs ab dugas pessetas falsas y al ferli observar va contestarme, ab molt acert, qu' éll no las había pas fabricadas y va tenir los elástichs y mitxa pesseta bona que varen tornarli.

Té una casa al carrer de las Molas que li dona molts disgustos. Ara va tenir que posar los trastos al carrer á una familia que lo jefe d' ella feya temps que no tenia feyna y la dona era partera, pero com diu molt bé éll: Jo ho sento á l' ànima, pero la contribució no s' espera y si un no ho fés aixis, tenir fincas fora un gran perjudici; rahó que no té contesta... Ja ho veig, per xó no deixa lo Sr. Pere de ser un home de bé á carta cabal.

Si algún día algun amich apurat li ha demanat que 'l tregués del apuro, no ho ha fet may, no porque tinga mal cor, porque lo Sr. Pere té un cor d' àngel, sino perquè sab per experiència que lo que 's deixa pocas vegadas 's torna, y tindria luego de renyir, y no té ganas de renyir ab ningú.

Dugas fillas té casadas pero de dot no n' ha dat, y no ho ha fet porque siga miserable, rés d' aixó: ja ho diu éll: Lo día que 'm mori no m' enduré pas rés; prou que ho trovarán. Jo he vist lo testament y es vritat; tot ho deixa; passat d' una grossa cantitat que

dedica pel bé de la seva ànima, tot lo demés ho reparteix entre la seva dona, las queridas, los fills lligitims y naturals, y trenta mil duros pera fer un un panteón després que siga mort, porque com diu també ab molt acert: Tindrè un mausóleo de trenta mil duros que á mí no 'm costará cap quarto.

Y veuran com quan hági fet l' ànech lo Sr. Pere portará una récua de cotxes al detrás y hi aviran los noys del hospici y li farán soberbis funerals ab unas cantadas qu' es clar que en lo cel se 'n adonarán; y hasta lo bisbe, tal com va fer pera son pare, y com qu' éll los deu tenir baratos, també concedirá mils y mils días d' indulgèncias per los que vagin á oir aquellas missas.

Jo, si no tinch gayre feims, també hi aniré.

Per lo preu que 'm costarán...

Pot ser algún día 's cotisin.

Abans no 's cotisavan las *Almansus*.

SERRALLONGA.

NOCTURN

A mon amich Mayet

Al bell punt de mitja nit
pel carrer ningú corria
ni al meu entorn se sentia
lo volejar d' un mosquit.
Y regnant sols la foscó,
puig la lluna s' amagava
y 'ls últims badalls donava
un sanal del carreró,
jó en un pedrís assentat
'nava tocant la guitarra
y cantant com en Gayarre
pel meu objecte estimat,
quan de cop sento un *rich-rech*;
miro á la casa d' enfrenta;
s' obra un finestró, 's presenta
una dóna, y... —¡La conéch!
exclamo al mateix instant,
es la *raspa*, ma estimada,
qu' habent sentit ma tocada
contempla are al seu galán....
Si.... corra, surt, amor meu....—
y ans d' acabá, 'l balcó s' obra
y un gibrell d' aygua per sobre
vá tirarme l' amo seu.

JORDI MONTSERRAT.

EXTREMS

Per una modista,... fer camisas ab tela metálica.
Per un astronómich,... ficxarse en la lluna de mel y la de Valencia.
Per un músich,... tocar lo dos.
Per un callista,... arrencar ulls de vellut.
Per un ayguadé,... omplir los cantis ab aygua-cuyt.
Per un actor,... desempenyar papers de fumar.
Per un pianista,... tocar pessas de roba.
Per un rata,... pendre 'l sol.
Per un pagés,... conreuhar camps de batalla.

J. MIRALLES.

NO 'S POT DESITJAR RÉS

Lo Joan feya temps, anys, que trevallava en una fàbrica guanyant dotse pessetas setmanals.

Ab aquestas dotse pessetas pagava lloguer de casa, s'anava á la plassa, 's vestia éll, la dona y tres criaturas y si no li sobrava rés al cap del mes, no li faltava gran cosa.

Molts no podrán compendre com ab aquesta setmanada 's pot viurer... donchs no, no 's pot viure y 's viu, pero 's viu morintse perque s'ha de dur lo timó ab gran cuidado y l'ull obert com l'arch de trionf del Parque.

Lo Joan tenia un amich á qui envejava, pero ab enveja noble... es á dir, hauria volgut ser lo qu' éll era... municipal.

Cada día 'l veyá arrivá á casa quan ab un ull de col, quan ab un pollastret, quan ab una barra de sabó etc. y aixó sense contar ab 'a paga de onze ó dotse rais que tenia tant si plovia com si nevava.

De quan en quan l'amich de 'n Joan rebia la visita d'un algun carreter á qui havia arreplegat anant contra direcció y notava que al sortir l'home ab cara de Pasquas, lo municipal cridava á la Layeta y li depositava á la mà alguna moneda que acabava de fer agradable la vida de la familia d'aquell empleat del municipi. Y no 's creguin, lo Joan tenia un periodista conegut que li havia promés que si may per may arrivés á ser concejal la primera cosa que faria fora ferli obtenir lo càrrech que tant desitjava.

Per fi, va arribar lo día: va venir lo sufragi universal y lo protector de 'n Joan va arrivá á ser lo qu'han sigut altres que may podían haverho somiat, va ser nombrat regidó per lo districte del carrer de las Moscas.

Als pochos días... era un diumenje, lo nostre Joan 's vestia lo desitjat trajo devant d'un mirall d'aquells que 's plegan; rodejat de tots los membres de la seva familia y totas las donas de l'escala que no 's cansavan de dirli que lo vestit li anava ni pintat. Per fi va acabarse la *toilette*, y va sortir lo Joan al carrer ab mes orgull qu'un soldat lo día que 'l fan cabo.

Las donas abocadas als balcóns y finestras varen mirarlo fins que va doblar la cantonada.

En aquell mateix moment y en lo acte que passava devant d'una taberna pensant ab las gangas qu'havia de proporcionarli lo seu nou destino, y ab los anys que li havia costat conseguirlo, sent uns crits dintre d'aquella botiga... ¡Que 's matan! cridava una dona sortint desolada, ¡senyor municipal, corri! y 'n Joan, desenvaynant lo sabre pera debutar ab salero, penetra dins de la taberna pera apaciguar lo conflicte.

Als cinch minuts y en brassos del taberner y dos parroquians, surtia de la taberna lo nostre héroe ab un trau al ventre que s'hi podia amagar una criatura de tres mesos, mentres carré avall corrian dos homes ab uns flamenchs oberts, com matxetes d'artilleria.

Pobre Joan! als pochos minuts lo entravan en aquella mateixa sala en hont un quart antes 's posava lo casco que tant havia ambicionat, y als tres días ab lo mateix casco sobre la caixa lo portavan al cementeri nou acompanyat de tots los del seu cos, al que casi no havia pertenescut.

Al passar la fúnebre comitiva devant del monument á Colón va toparse ab aquells dos pinxos de la taberna, que si be los havian agafat, ja feya mes d'un hora que los havian tret al carrer.

—Vaja, Met, vá exclamar un dels dos braus, que 'l vares ben aplanar.

—Ja veurás... pot ser un'altra vegada no 's ficarà allá hont no 'l demanan.

Lo pobre Joan ja dorm fa mes d'un any. La seva dona torna á ser casada ab lo taberner aquell que fa poch va quedar viuudo, y aquell altre municipal amich de 'n Joan, segueix portant á casa seva algun ull de col, algun pollastret y alguna que altra barra de sabó. Tinguéu desitjos...

PEPET DEL HORT.

LIQUIN GENITI!

A mon amich A. Fernández

Tinch una vehina
esbelta y primeta
pitera y ben feta
com cap mes n'hi há.
M'admira sa cara
tan fina y hermosa
sos llábis com rosa
á punt d'esclatá.

Las sevas miradas
tot cor ne fereixen,
té uns ulls que pareixen
dos trossos de cel.
Y sent tan bonica
li dich que l'adoro
que per ella 'm moro
il' estimo ab anhell!

Ahir acostantmhi
vaig dirli, poncella,
rateta y estrella...
y en tant, vá callá.
Tancada en mos brassos
volia apretarla
volia besarla
y no vaig gosá.

Y com va coneixe
ma forta fal-lera
sens dirme sisquera
tocat del bolét,
se gira de prompte
y 'm clava, enfadada,
tan gran bofetada
que 'm va deixá fret.

J. MALLOL.

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DIA:

LAS ELECCIONS DE TARRASSA

'S farà una novena pera los 64 morts que varen votar desde l'altre barri.

Lo reverent Puig y Llagostera oficiarà de *apóstata* durant vint y quatre horas, després de lo qual será expulsat del Cassino.

Quaranta horas:

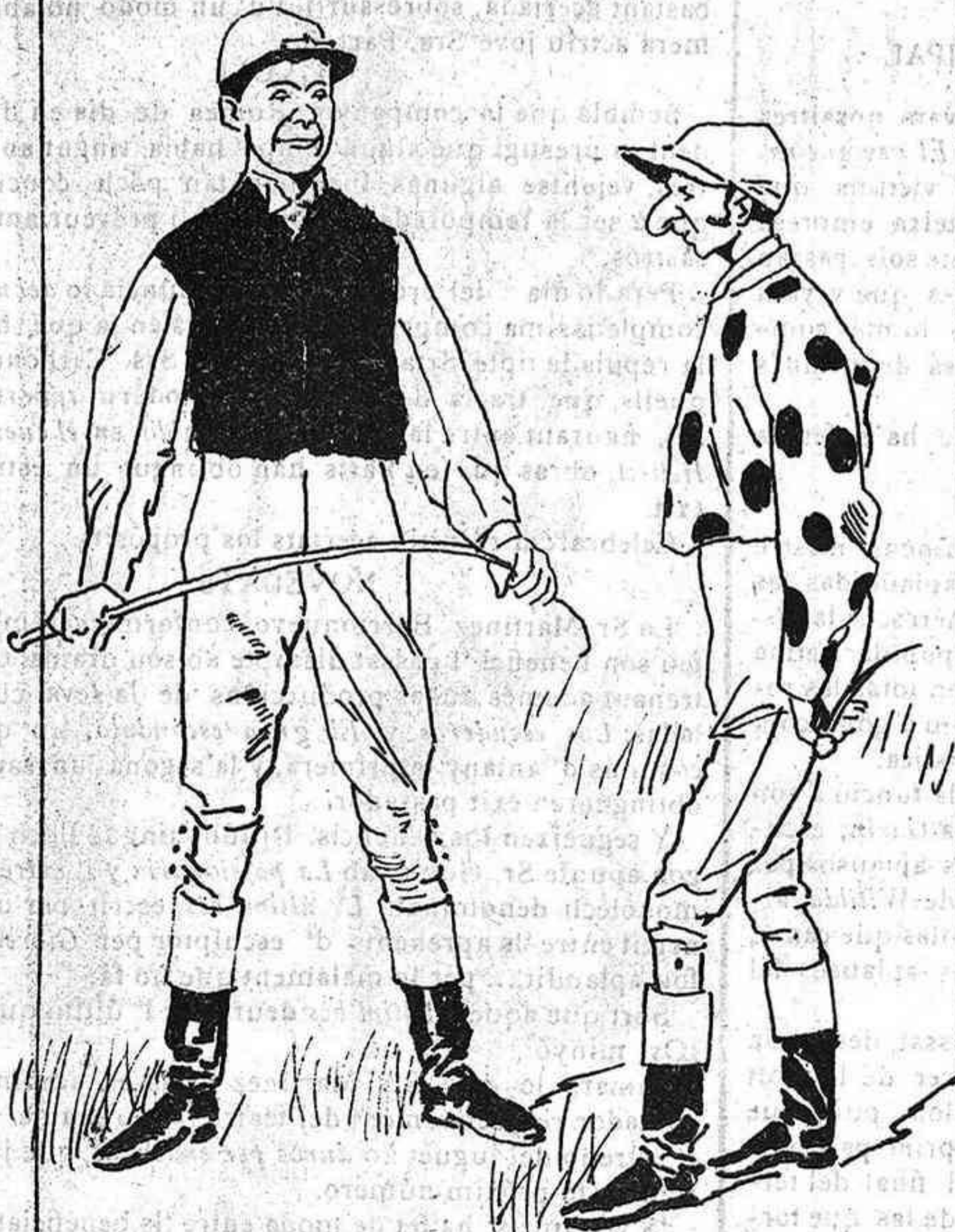
'S *descubreix* lo día del escrutini y 's *reservan* las protestas pera la comissió d'actas.

GALERIA ARTÍSTICA

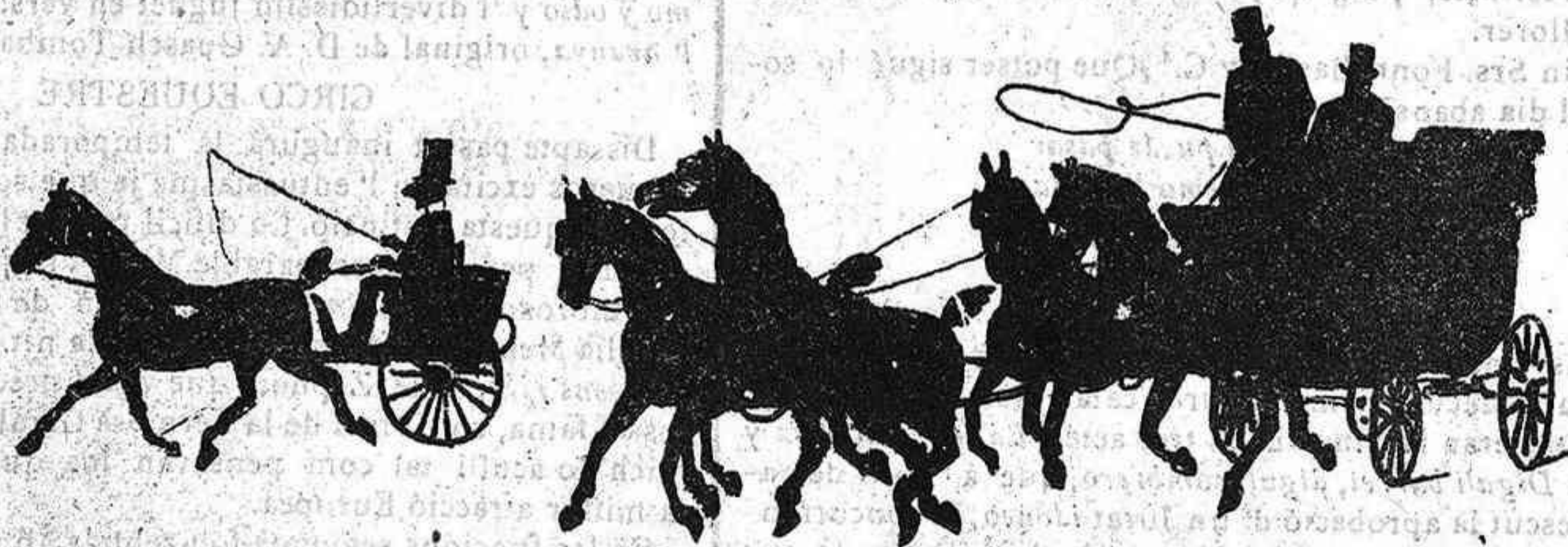

LO PLANETA VENUS. Cópia d' un quadro de Falero

NOSTRAS CARRERAS

—Vés quin modo de vestirnos.....
 —Nosaltres si que podém dir que fem
 dos carnestotats l' any.

Perx

PRINCIPAL

Poch nos creyem nosaltres que la sarzuela: *El rey que rabió*, la primera víctima que causés fos la mateixa empresa

que tractá de explotar-lo, pero contrarietats que sols passen en lo teatro, ha fet que aquellas grans entradas que veyam en lo mes passat s' haguessin transformat ab lo mes complet abandonó pera dar lloch á que la empresa determinés suspender las funcions.

Molt sentim lo contratemps artístich que ha suferit la companyia Berges.

LICEO

La inspirada partitura de *Garin*, del eminent mestre Breton, cada dia es escoltada ab mes gust y aplaudidas las principals pessas que del primer dia han merescut la distinció dels filarmónichs, entre ellas la ja tan popularíssima sardana, per lo que no es d' estranyar que en totes las representacions s' hagi vist lo teatro plé de gom á gom, com no mes se veu en dias de gran solemnitat artistica.

Satisfeta pot quedar la Sra. Tetrassini de la funció á son benefici, puig que en lo transcurs de la ópera *Garin*, escullida en dita nit, sentí com sempre calurosos aplausos per la maestría ab que interpreta y canta la part de *Witilda*, aixis com també en las dugas pessas espanyolas que cantá, que se veje obligada á repetir per acallar los aplausos del públich.

Lo mestre Bretón en la nit del dissapte passat, destinada á sa funció d' honor, va poguerse convencer de lo molt que l' aprecia y l' admira lo públich barceloní, puig que además de veurers agassatjat al acabarse las principals pessas musicals de sa primorosa obra mestra, al final del tercer acte se li prodigá una entussiasta ovació de las que forman época.

Inútil creyem dir que fou obsequiat ab regalos artístichs y de importáncia, omplintse l' escenari de coronas y fullas de llorer que li eran tiradas de diferents indrets del teatro. Nosaltres, que som entussiastas del mérit verdader, nos associem de cor á la ovació justa y merescuda que va rebre lo insigne mestre.

La 6ª representació de la mateixa ópera que tingué lloch lo diumenje passat va anunciarse á benefici del tenor Sr. Garulli y no s' hauría conegut tan extraordinari succés á no ser per la ovació (sic) preparada y explotada al finalisar lo tercer acte, puig que á dit tenor també se l' obsequiá ab llorer.

Escoltin Srs. Font, Barilli y C.^a ¿Que potser sigué lo sobrant del dia abans?

*Si es broma puede pasar
pero á ese extremo llegada...
sols va sé una gran rifada
molt difícil d' empassar.*

ROMEA

Dilluns tingué lloch lo estreno de las obras premiadas per lo Jurat del «Certámen teatral catalanista.»

Aquestas eran la comedia en tres actes: *La triple aliansa* y la pessa: *Digali barret, digali sombrero*, que á pesar de haver merescut la aprobació d' un Jurat idóneo, la concurréncia fou de distinta opinió respecte de la primera, ja que prengué á *chacota* moltes de sas escenas.

Lo únich que de ella 's recomana bastant es la versificació que segons malas llenguas...

¡Hi ha tant afany de glória, encare que sigui de llautó!

Lo juguet: *Digali barret, digali sombrero*, si be té algunas

escenas hábilment trassadas y algun xiste de bona lley, resulta en conjunt un' altra calamitat literaria.

Y per aixó se va nombrá un Jurat. ¡Quin poch gust! L' autor de la comedia resultá ser D. Joseph Torras Payeras (conegut al Cassino Mercantil), y lo de 'l juguet, un tal Joan Valentí Miquel. ¿Lo coneixen vostés? No? Donchs preguntinho al Sr. Perelló qu' es de la casa.

La execussió que los actors donaren á las obras fou bastant acertada, sobressurtint d' un modo notable la primera aciriu jove Sra. Parreño.

T. VOLI

Sembla que la companyia Romea de dia en dia va perdent lo prestigi que algun temps habia tingut entre nosaltres, vejentse algunas funcions tan poch concurregudas que á ser la temporada mes llarga, li preveuriam un fi desastrós.

Pera lo dia 2 del próxim Juny s' anuncia lo debut de una completíssima companyia de sarzuels en la que hi figuran la reputada tiple Sra. Pietel y los Srs. Carbonell y Banquells, que tracta de explotar lo modern repertori francès, figurant entre las obras: *El diablo en el cuerpo* y *Miss Heliott*, obras que en Paris han obtingut un extraordinari éxit.

Celebrarém resultin acertats los propósitos.

NOVEDATS

Lo Sr. Martínez Barrionuevo, conforme varém anunciar, feu son benefici 'l passat dissapte ab son drama *Cain*, y estrenant además dugas produccions de la seva cuillita tituladas: *Los escuderos* y *El gran escándalo*, un quadret de costums d' antany la primera, y la segona un sainete, que obtingueren éxit passador.

Y segueixen los beneficis. Dilluns tingué lloch lo del segon apunte Sr. Gumá, ab *La passionaria* y l' estreno de un monólech denominat: *L' últim bès*, escrit per un jove conegut entre 'ls aprenents d' esculptor per *Gibrelleta* y que fou aplaudit... per lo malament que ho fá.

Sórt que aquest *Últim bès* deurá ser l' últim qu' escrigui. ¿Oy, minyó?

Dimars lo dels Srs. Martínez y Gasset, administrador y contador respectivament del teatro, ab lo drama *Frantsia* y l' estreno del juguet *20 duros per endevant*, que ja 'n parlarem en lo próxim número.

'S veu que s' ha fet de moda entre 'ls beneficiats de totes classes y midas l' estrenar obras en aquestas funcions de grácia.

Es que va la rematada.

Dissapte próxim inaugura sas funcions la companyia del eminent actor Sr. Mario, que á jutjar per lo números abono diari y á turno que ha obtingut, será aquet teatro lo centro de lo mes distinguit de nostra societat.

Molt nos en alegrém.

CALVO-VICO

Lo dia 26 á lo nit, tindrà lloch la funció á benefici dels acomodadors y porters, ab lo interessant drama: *Liberalismo y odio* y 'l divertidíssim juguet en vers: *Sant Jordi mata l' aranya*, original de D. A. Guasch Tombas.

CIRCO EQUESTRE

Dissapte passat inaugura la temporada d' estiu. Pochs números excitaren l' entusiasme ja que solsament dos van lograr aquesta distinció. Lo difícil pas per lo fil-ferro tivant, executat per la incomparable Mlle. Virginia Aragón y 'ls assombrosos salts mortals d' un nen de la non plus ultra familia Mentrose, foren lo millor de la nit. No aixis succehí á la *sens rival* Mlle. Zephora que venia precedida d' una colossal fama, com rival de la hermosa Geraldine y que 'l públich no acullí tal com pensavan los que van tildarla de la millor atracció Europea.

En las funcions següents fou rebuda ab mes agrado.

N' obstant, la companyia, en conjunt es regular y pot anarshi á passar un rato distret.

Are, es necessari fer debuts molt sovintet fins que s' ensopegui la verdadera atracció.

UN CÒMICH RETIRAT

CONTRACTAS

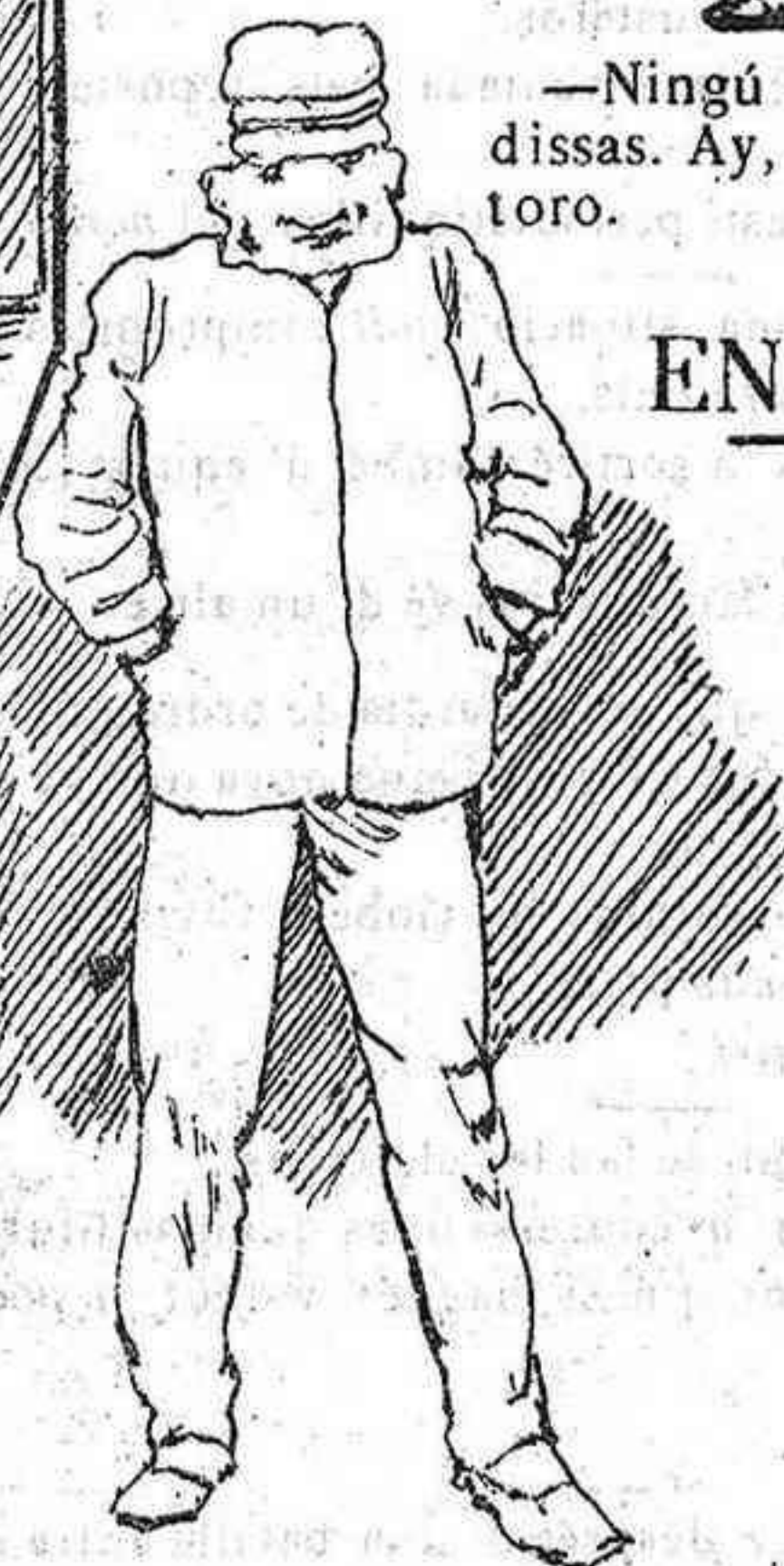

—Noya, 'm demanas molts diners
—Pensi que sempre he anat de parti
quina, y are vosté vol que vagi de part

—Ningú 'm contesta y sento corre-
dissas. Ay, quina furtó faig de carn de
toro.

ENTUSSIASTAS

—Jo sempre anisé allí hont trevalli
en Bonaplata.

Nostra paysana la eximía tiple d' ópera, D. Carme Bonaplata, filla del popular primer actor D. Teodoro, després de sortir de la *Scala* de Milán ha passat á Sevilla, Córdoba y Bilbao, hont ha fet y está fent encara una campanya brillantíssima ab *Gli Ugonotti* y *Cavalleria rusticana*, segons llegim en la premsa andalusa, que 'ns fá sapiguer las verda-deras ovacions que ab son talent se conquista dita artista.

També 'l reputat tenor Angioletti, paysá y amich nostre, que en la actualitat canta en lo *Principe Alfonso* de Madrit, logra grans aplausos ab *Gli Ugonotti*, segons afirma la premsa madrilenya.

Nosaltres, al felicitar als dos, nos felicitem á la vegada porque tots dos son de casa, son catalans ademés de bons artistes, y aixó es sempre un orgull pe 'ls compatricis.

'S concerta un nou *modus vivendi* comercial entre Espanya y Fransa.

Pero ¿per qué? Aquí á Espanya tots los polítichs ja tenen lo seu.

No 'n volém mes. ¡Si 'n tenim massa!

La premsa de París está indignada contra un inginyer anomenat Mr. Roulez, porque aquest ha publicat una carta en *Le Temps* manifestant que lo dels quatre desafios que se li imputavan ha sigut una fabula, y are alguns reporters que van donar la noticia han enviat padrins á Mr. Roulez, porque 'ls ha fet quedá embusteros.

¿No es pás un'altra fabula inventada pels reporters á fi de donarse llustre?

Son tan fanfárrias aquests periodistiquillos del monton...

En Rayachol está en una situació molt compromesa per lo que han dit alguns testimonis.

Pero éll deu pensar: Ja 'n sortiré també d'aquest compromis.

Los que fan un còve 'n fán dos. No vé d'un altre.

Diu un periódich local qu' un guardia de ordre públich va apresar á bordo del vapor «Tajo», á una noya que vá fugir d' Orán junt ab lo seu nuvi.

La tal noya ha sigut conduhida al Govern Civil y d' allí será tornada á casa dels seus pares.

¿Del modo que 'n vá sortir?

Ja ho veu Sr. Planas com se fan les eleccions...

Digui al Sr. Sedó que n' hi endressi unas quantas lliuras. Ara no 'ns vingui dihent que si hagués volgut 's podia casar.

Veurá... son dóns.

Diu un diari francés que després d' una batalla entre espanyols y portugueses varen recullirse 30,000 guitarras.

Nosaltres hi deixém las guitarras pero élls hi deixan 100,000 fussels.

Y un emperador!

Lo Sr. Bonaplata ha deixat demostrat una vegada més que es lo gran primer actor de Catalunya.

Prop seu tot queda petit.

Ja 'l poden colocar allí hont vulguin que allí hont éll siga, allí será la presidéncia.

Diu un telegrama que las kábilas d' Anguera s' han sublevat contra 'l Sultán.

Sí? Aixó 'm fá 'l mateix efecte que quan *La Publicidad* 'ns fa á saber que se li ha mort un amich.

Recados á tots.

NOVEDATS

= Plat del día: =

Brenars y sopars á sis rals y bon profit.

Guimerá á la milanesa.

Enrincés de filèt Gumá aux petits pois.

Langouste á la Guimerá.

Beefsteak au pommes soufflés á la Gumá.

Biscuits Guimerá.

Petites marmites parisiennes á la Gumá.

Saumon sauce Guimerá

Asperges et ecrévisses Guimerá.

Supreme de Volaille Gumá.

Deserts assorties: Gumá, Guimerá, Guimerá, Gumá.

Repichs

Días passats en lo carrer de Pelayo, un pobre vell vá descompondres lo peu al ficarlo dins d' un dels mil sòts del entarugat.

Dilluns un cotxe-ómnibus vá trencarshi lo fusell, rebent los passatjers lo consiguient susto.

¿Quantas desgrácias mes ha d' haberhi perquè alló s' arregli?

¿Que hi visca algun concejal?

Los *militars* sembla qu' han dat un banquete als redactors de *El Imparcial* y *El Liberal*.

Donchs ja ho saben... quan tingan ganas d' aná á sopar d' arrós.

¡Llenya!

Llegim en un telegrama de París:

«Los individuos de la disolta *Unió de la Fransa Cristiana*, han declarat solemnement que continuarán trevallant ab totas las sevas forsas en la defensa dels interessos catòlics en nom de la *llibertat*...

¡¡¡Jesús, María y Joseph!!!

Ah, bé, deuen aludir la *llibertat* de ficarse 'ls interessos á la ermilla.

Perque sinó ¿de que serviría aquell llibre titulat *El liberalismo es pecado*?

Varis renaixensos diu que están fent passos perquè lo mestre Bretón fassi una ópera d' alguna obra dramática de son Amo y Senyor.

Quina triarán? *La Baldirona*?

Ara resulta que la lletra per l' himne á Colon 's farà per administraci).

Be... ja ha anat de debó alló del Certámen?

Es que desde que als gats 'ls hi agrada tant la carn d' ànech, que 'm torno mol desconfiat.

¡Massa himnes y massa ànechs!

A la Xina hi ha un poble que mirat de lluny sembla Sant Martí y mirat de prop també, en hont hi ha un secretari particular que dantli alguna anguila fa cobrar los comptes del municipi á raja-tabla.

No haventhi aquest arrós ja hi están be los quartos en las arcas municipals.

Pero aixó passa á la Xina, aquí no passaria.

¡Per tot desafios!.. Aquí no som tan valents; y á fé que se n' han dat de pallissas....

L' Ortiz sol n' ha rebut....

¿Y las castanyas de 'n Valla á n' en Roca?

Y las d' aquell empresari á n' aquell *intelligent* director? Jo trovo que fém bè.

Corren rumors que del estranger s' han rebut unas car-bassas á la Consignació d' un actor catalá.

La casa remitentá 'ns encarrega que li diguém si han arribat al seu destino.

No sabém de qué 'ns parlan.

En lo teatro Calvo-Vico, dissapte passat uns quants cató-lichs varen organisar una funció composta d' un drama reli-gios titulat *Santo Domingo de Guzmán ó el triunfo del Santo Rosario* (bon titul per un sainete) original del re... potat autor mistich y actor mústich á la vegada Sr. Moreno Chico que, á la cuenta, deu volguer fer la competència al *conspicuo* escritor Sr. Nin y Tudó.

A pesar de que la funció estava dedicada á totas las Socie-tats Católicas de Barcelona sols hi havia en lo teatro un centenar de personas, provant d' aquest modo que 'ls cató-lichs de Barcelona son molt contadets.

Si arriban á anarhi 'ls nocedatins ja haurían sigut mes, pero potsé haurían fet la segona part del Olimpo. Per xó van anunciar pe 'l final la pessa *Silvese el que pueda*; per previsió de lo que pogués ocorrer.

Al sortir de la funció un carlista *entussisimat* deya á un altre:—Ab lo que 's veu, aquest teatro 's ta de moda. Totas las *eminencias* ni fan cap.

Un altra noticia que fa gracia.

Ha sigut declarat cessant l' administrador de loterías de la Plassa Nova que vá tocá 'l dos ab sis mil y pico de du-rets.

Cessant, eh?

Dónguintli recados també... No se 'n descuidin.

Ja 's torna á parlar d' un desafio entre 'l marqués de Val-deterrazo y aquell gefe de marina que li va clavá 'l bolet. Ahont será ara 'l... sopar?

Plassa de Toros de bè

ANUNCI

S' espera trovar toros de *bona pasta* pera la próxi-ma *currida* que s' anunciará per cartells.

S garanteix que cap torero pendrá mal.

Ni los caballs tampoch.

No 's permét l' escándol ni trencar cap barana.

Telegramas

Madrid 23, (urgent).—Alló de la paga del *ex*, ja está arregla.

S fara *lo que 's veu y lo que no 's veu*.

MONGETAS.

Madrid 23, (id.)—Lo senyor Romero Robledo s' ha posat seriament en cura. Ha promes, si 'n surt bè, un nas de plata oxidada a la Verge d' Aotxa.

FASOLETS.

Madrid 23, (id.)—Los metjes de Romero Robledo sospitan que dormint va mossegarse 'l nas.

En aquets instants 's fá la comprobació.

SIGRONS.

Sant Martí de Provensals 23.—Aquest ajuntament es un *riñadero* de galls. Si qui pot no hi posa remey, de la casa de la vila se 'n haura de dir aviat la pesca-teria.

On y tenent las sessions en catalá del qu' ara 's parla.

G A N G A

Desd' avuy fins al 10 del próxim Juny, mediant la presentació del últim exemplar LA TOMASA, podrá ad-quirirse ab un 50 p. % de rebaixa ó sia per 2 RALS, la tan aplaudida comédia en i acte y en prosa, escrita so-bre un pensament de Scribe per lo reputat poeta D. Antón Ferrer y Codina, titulada:

EL SUICIDIO DE UN SOMBRERO

NOTA.—Lo preciós tomet que conté dos idilis original del excel-lent escritor don Francisco Gras y Elías, ti-tulat: *MARIA—MARIO*, podrá adquirirse ab la rebaixa del 50 per cent ó sia lo preu de 1 ral fins lo dia 30 del corrent.

ADVERTENCIA — Los suscriptors de fora, que ho sigan directes d' aquesta casa, bastará que 'ns escriguen enviant l' import de las obras; los que no tinguin dita qualitat, además de la carta, que 'ns envien lo número de LA TOMASA, que 'ls hi será retornat al remétreshi lo que demanin ó bè que s' entenguin ab lo nostre corresponsal que ja se cuidará de fer lo pedido.

ADVERTENCIA Á NOSTRES CORRESPONSALS

Totas las obras que resultin ab la rebaixa del 50 per cent, no van inclosas ab lo descompte que acostumém fer, degut á los molts sacrificis que 'ns ha reportat la combinació y no ser obras editadas per la casa.

LA CIVTAT

D'EN NYOCA

¡AVIAT SORTIRÁ!

¡SORTIRÁ AVIAT!

Viatge estrambòtich de broma, escrit en vers per

J. AYNÉ RABELL

ah gran varietat de dibuixos de

R. Lago

!!! 32 planas de text y mes de 30 grabats !!!

UN RALET

Los senyors Corresponsals que s'espavilin perquè son tants ja los *pedidos* fets que no n'hi haurá per qui 'n demani. — Lo descompte acostumat.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

(A mon benvolgut amic R. Castellá)

Era molt jove, recort ne guardo
tenir devia, cinch ó sis anys,
que en companyia d' una vehina,
la *Tres-segona*, y altres companys
sovint anavam á la masia
tot xano-xano dantnos las mans,
y allí saltavam, y allí corriam,
sens darnos pena, ni mals de cap.
Are á la noya li diuhen *donya*
perque es la dona d' un rich total
de un de *hu. segona* que guanya pelas
y la senyora las pot gastar.
Y aquella dona ja no 's recorda
d' aquell *dos-prima* de 'ls primers anys
de quan passavam en la masia
ratos y ratos, sempre jugant.

SALTA PINS.

TRENCA-CAPS

Lluís P. Ubarcoda.

Girona.

Formar ab las lletres de aquest sobrescrit, lo nom de cinch carrers de Barcelona.

JOSEPH M.ª FELIU.

SINONIMIA

En lo jardí que tinch á *Total*
Hi tinch moltes *tot* blanques.

PARERA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 — Poble Catalá.
6 4 8 6 4 5 1 — » »
3 4 2 2 7 6 — » »
1 8 6 7 5 — » »
4 2 4 0 — » »
1 8 5 — » »
4 5 — » »
3 — Consonant.
2 1 — Nota musical.
6 4 8 — Poble Catalá.
5 4 8 6 — » »
2 2 7 8 5 — » »
3 1 6 1 8 4 — » »
6 4 8 7 2 2 4 — » »
6 4 8 6 7 2 2 1 — » »

CINTET BARRERA

GEROGLIFICH

X
BIII
Kar
MAR
1868
I
LAASO
GRI

J. CASADEU. LL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR.

Xarada. — *Pa-la-u.*
Trenca-caps. — *Ateos y creyents.*
Quadrat. — *P C M A*
O L O R
M O N A
A R A M
Logogrifo numérich. — *Marcelino.*
Geroglífich. — *Com mes notarias mes notaris.*

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de subscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 pt.
Cuba y Puerto Rico id. 2'
Extranger id. 2'50 "
Número corrent. 0'10 "
,, atrassat. 0'20 "

NOTA.—Tota reclamació podrà dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramon, n.º 5. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramon, 5.—Barfa